

Tillsyn över användningen av utländsk arbetskraft 2021

Rapport

Sammanfattning

Ansvarsområdena för arbetarskyddet gjorde över 1 500 inspektioner inom tillsynen av utländsk arbetskraft 2021. I över hälften av inspektionerna övervakades att arbetsgivarna följer lagstiftningen i fråga om minimivillkoren för utländska arbetstagares anställningsförhållanden. En annan central sak som övervakades var att utländska arbetstagare har rätt att arbeta i Finland.

Det fanns många brister i efterlevnaden av minimivillkoren. Nästan hälften av de inspektioner där frågan bedömdes hade brister i iakttagandet av det allmänt bindande kollektivavtalet i fråga om löner. För det mesta var det fråga om att grundlönen var för låg eller att olika tillägg inte betalades eller att de var för små. Mest brister framkom inom restaurang- och byggnadsbranschen, vid cirka 65 procent av inspektionerna.

Det fanns också många brister i arbetstidsdokumenten. Därför var det ofta svårt att bedöma avlöningens riktighet när man inte fick reda på de faktiska utförda arbetstimmarna under övervakningen.

Inom tillsynen av utländsk arbetskraft stötte man allt oftare på situationer, där det var fråga om ett anställningsförhållande som maskerats till företagarbete eller s.k. lättföretagande. Ibland hade anställningsförhållandet till och med ändrats till ett uppdragsförhållande utan att arbetstagaren förstod det, men villkoren motsvarade fortfarande villkoren i arbetsavtalet. Fenomenet syns särskilt inom byggnadsbranschen, men också i bilverkstäder och -tvätterier.

Vid inspektionerna av rätten att arbeta påträffades på var femte arbetsplats minst en utländsk arbetstagare som inte hade rätt att utföra arbetet i

fråga i Finland. Inom byggbranschen möttes dessa vid var tredje inspektion.

I juni 2021 trädde lagen om den rättsliga ställningen för utlänningar som plockar naturprodukter i kraft, och utlänningsinspektörerna började för första gången övervaka icke-arbetsföra plockare av vilda bär. Övervakningen hade många utmaningar och det är ännu tidigt att bedöma dess effekt.

Myndighetssamarbetet effektiviserar inspektionerna på många sätt. Drygt 300 gemensamma myndighetsinspektioner gjordes och hundratal inspektioner utnyttjade uppgifter från andra myndigheter.

För tillsynen av utländsk arbetskraft beviljades tilläggsanslag för 15 nya tjänster 2021. Tilläggsresurserna hjälper i fortsättningen till att reagera bättre än tidigare på de tips som tillsynen av utländsk arbetskraft fått samt att delta i inspektioner av myndighetssamarbetet.

Arbetarskyddsmyndigheten strävade i allt högre grad efter att rikta kommunikationen direkt till utländska arbetstagare och de instanser som hjälper dem. Med tanke på förebyggandet av arbetsrelaterat utnyttjande är det viktigt att utländska arbetstagare känner till sina rättigheter i arbetslivet. År 2021 uppdaterades guiden Utländsk arbetstagare i Finland till 14 olika språk och det ordnades ett webbseminarium om arbetstagarens rättigheter på engelska.

Utlänningarnas arbete och arbetsrelaterade utnyttjande togs ofta upp i medierna. Det vore bra om experter på tillsynen av utländsk arbetskraft kunde delta mer i den offentliga debatten om ämnet än vad som nu är möjligt.

Rapportens namn: Tillsyn över användningen av utländsk arbetskraft 2021

Utgivare: Arbetarskyddsförvaltningen 2022

ISBN: 978-952-479-344-5

ISSN: 2737-0879

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Allmänt om tillsynen av utländsk arbetskraft 2021	4
1.1 Övervakningens inriktning	5
2. Observationer inom tillsynen av utländsk arbetskraft.....	6
2.1. Anställningsförhållandets minimivillkor	6
2.2. Utländska arbetstagares rätt att arbeta	7
2.3. Övriga ärenden som ska övervakas	8
3. Tillsyn över naturproduktbranschen.....	9
4. Myndighetssamarbete.....	10
5. Kommunikation och samarbete med intressentgrupper	11

1. Allmänt om tillsynen av utländsk arbetskraft 2021

År 2021 utförde ansvarsområdena för arbetarskyddet sammanlagt 1 534 inspektioner inom tillsynen av utländsk arbetskraft i företag som anlitar utländsk arbetskraft i Finland. Beroende på typen av inspektion bedöms bland annat följande vid kontroller inom tillsynen av utländsk arbetskraft:

- Har arbetsgivarna försäkrat sig om sina utländska arbetstagares rätt att arbeta i Finland
- Har arbetsgivarna iakttagit Finlands tvingande arbetslagstiftning i fråga om minimivillkoren för utländska arbetstagares anställningsförhållande.

I tillsynen av utländsk arbetskraft finns nuförtiden flera olika typer av inspektioner som skiljer sig åt i fråga om de saker som granskas.

År 2021 gjordes inspektioner både som oanmälda tillslag och som företagsinspektioner. Vid inspektionerna övervakas rätten att arbeta och man samlar in jämförelseuppgifter av arbetstagarna om anställningsförhållandets minimivillkor för företagsinspektionerna. Vid företagsinspektionerna övervakas rätten att arbeta och anställningsförhållandets minimivillkor. Dessutom gjordes dokumentinspektioner.

På grund av coronaepidemin kunde färre inspektioner på plats göras 2021 än normalt. Ungefär en tredjedel av inspektionerna av tillsynen av utländsk arbetskraft gjordes som dokumentinspektioner, medan endast cirka var åttonde inspektion av tillsynen av utländsk arbetskraft utfördes utifrån handlingarna till exempel 2019. Ofta är det lättare att upptäcka brister vid oanmälda inspektioner på plats än om inspektionen görs utan besök på

Över hälften av inspektionerna inom tillsynen av utländsk arbetskraft övervakade minimivillkoren i anställningsförhållandet.

platsen. Tidigare tillsynsobservationer och information från andra myndigheter kan ofta utnyttjas vid inspektioner av företag som anlitar utländsk arbetskraft som jämförelseuppgifter, till vilka man kan spegla de uppgifter som arbetsgivarna presenterat vid inspektionen.

För tillsynen av utländsk arbetskraft beviljades tilläggsanslag för 15 nya tjänster 2021. Tilläggsresurserna hjälper förvaltningen att reagera bättre och snabbare än tidigare på de tips som tillsynen av utländsk arbetskraft tagit emot samt hjälper till att bättre delta i inspektioner genom myndighetssamarbete. När det gäller 2021 bör man dock beakta att det inom varje ansvarsområde har gått åt rikligt med resurser inom tillsynen av utländsk arbetskraft för att introducera de nya inspektörerna – i synnerhet inom små ansvarsområden där det endast fanns en person som introducerade i substansfrågor. De nya inspektörerna inledde självständig revisionsverksamhet under året, men behovet av stöd fortsätter fram till 2022.

Övervakningen av utlänningar inom olika ansvarsområden koordineras av en riksomfattande projektgrupp. För 2021 kom man i projektgruppen för tillsyn av utländsk arbetskraft för första gången överens om att det gemensamma målet för alla ansvarsområden är att minst 50 procent av utlänningsinspektionerna ska bedöma minimivillkoren för utländska arbetstagares anställningsförhållande. Av inspektionerna inom tillsynen av utländsk arbetskraft 2021 var cirka 53 procent sådana där ärenden i anslutning till övervakningen av minimivillkoren för anställningsförhållandet fanns med på dagordningen. Detta mål för 2022 blev officiellt och blev en del av målen i det gemensamma resultatavtalet för ansvarsområdena för arbetarskyddet. .

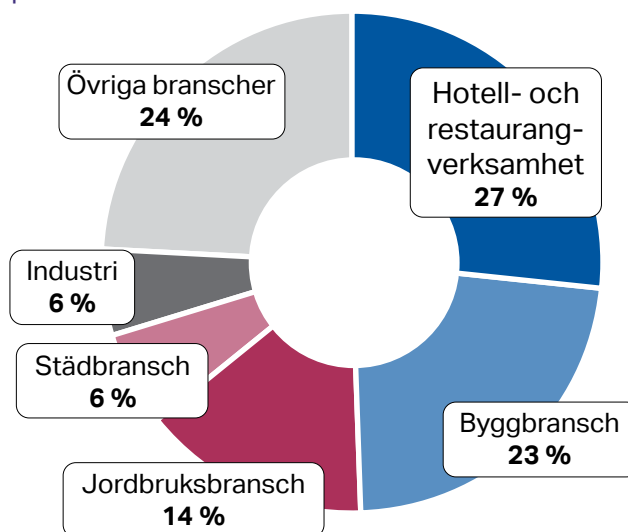
1.1 Övervakningens inriktning

Man strävar efter att rikta tillsynen av utländsk arbetskraft till sådana objekt där det sannolikt förekommer brister särskilt i fråga om anställningsförhållandets minimivillkor och rätten att arbeta. Det lönar sig att beakta detta när man granskar resultaten av tillsynen – det är sannolikt att inspektionsresultaten inte till alla delar ger en verklig bild av utlänningarnas arbete i Finland, utan i övervakningen framträder bristerna betonat.

I inriktningen av tillsynen har de tips som särskilt fås från myndigheter som arbetar med tillståndsprocessen för utländska arbetstagare en central roll. Det kommer också många tips från arbetstagarorganisationer inom olika branscher och från medborgare. Valet av inspektionsobjekt görs också i samband med inspektioner i samarbete med andra myndigheter.

År 2021 gjordes flest inspektioner av tillsynen av utländsk arbetskraft inom hotell- och restaurangverksamhet och byggbranschen. Inspektioner gjordes också bland annat inom jordbruksbranschen, städbranschen och industrin (figur 1).

Inspektionernas fördelning per bransch

Figur 1. Fördelningen av inspektionerna inom tillsynen av utländsk arbetskraft per verksamhetsområde 2021. Sammanlagt gjordes 1 534 inspektioner.

Utöver den ovan beskrivna tillsynen av utländsk arbetskraft utförde utlänningsinspektörerna inspektioner för att bedöma skyldigheterna i anslutning till utstationering av arbetstagare. Övervakningen gällde utländska företag som skickar arbetstagare till Finland och de som beställer dessa företag.

I denna rapport behandlas inte övervakningen av utstationeringen. I pressmeddelandet "[Nästan 20 000 utstationerade arbetstagare i Finland – genom tillsynen över utstationerande företag och beställare ingriper man i missförhållanden](#)", som publicerades 24.3.2022.

2. Observationer inom tillsynen av utländsk arbetskraft

2.1. Anställningsförhållandets minimivillkor

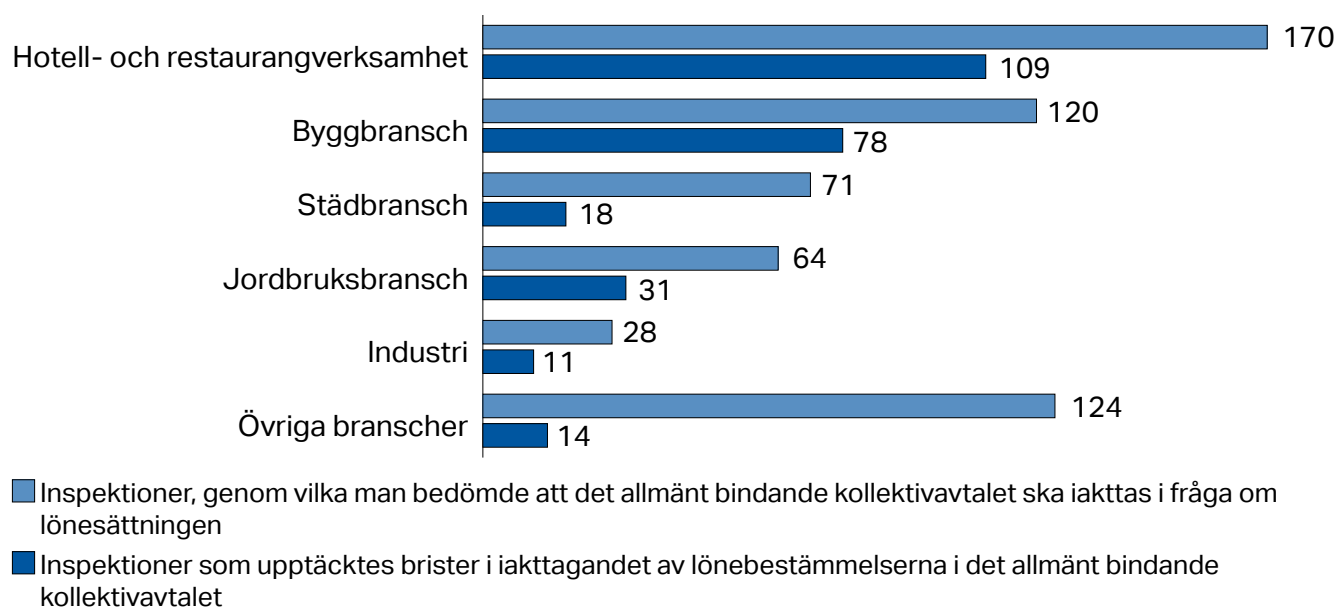
I tillsynen observerades många brister i iakttagandet av minimivillkoren för utländska arbetstgares anställningsförhållanden. Vid inspektionerna 2021 förekom brister särskilt i iakttagandet av det allmänt bindande kollektivavtalet i fråga om lönesättningen (figur 2). Nästan hälften av de inspektioner där denna fråga bedömdes visade på brister. Flest brister observerades i byggnads- och restaurangbranscherna, där brister uppdagades i cirka 65 procent av inspektionerna. Även inom jordbrukssektorn observerades brister i lönesättningen i nästan 50 procent av inspektionerna, där saken hade övervakats.

De största bristerna i iakttagandet av bestämmelserna om lön i det allmänt bindande kollektivavtalet gällde nivån på den utbetalda grundlönen och nivån på olika tillägg. Det fanns dock en

del branschvisa skillnader - till exempel överskred grundlönen som betalades till utländska arbetstagare inom byggbranschen miniminivån i det allmänt bindande kollektivavtalet oftare än inom restaurang- eller städbranschen. Å andra sidan upptäcktes många brister i ersättningen av olika tillägg inom alla ovan nämnda branscher. Arbetsgivarförbunden delgavs bristerna i de företag som hör till arbetsgivarförbundet vid betalningen av lön enligt kollektivavtalet.

År 2021 övervakades också efterlevnaden av förbudet mot diskriminering i anslutning till avlöning. I fråga om tillsyn av utländsk arbetskraft innebär förbudet mot diskriminering särskilt att ingen får diskrimineras på grund av ursprung eller medborgarskap i fråga om lön. År 2021 gavs ålägganden i 10 procent av de inspektioner där efterlevnaden av förbudet mot diskriminering bedömdes.

Iakttagande av allmänt bindande kollektivavtal i fråga om avlöning

Figur 2. Övervakning av det allmänt bindande kollektivavtalet i tillsynen av utländsk arbetskraft och antalet observerade brister 2021. Siffrorna är från februari 2022, då en del av inspektionerna 2021 ännu pågick, så de verkliga siffrorna är något större.

2.2. Utländska arbetstagares rätt att arbeta

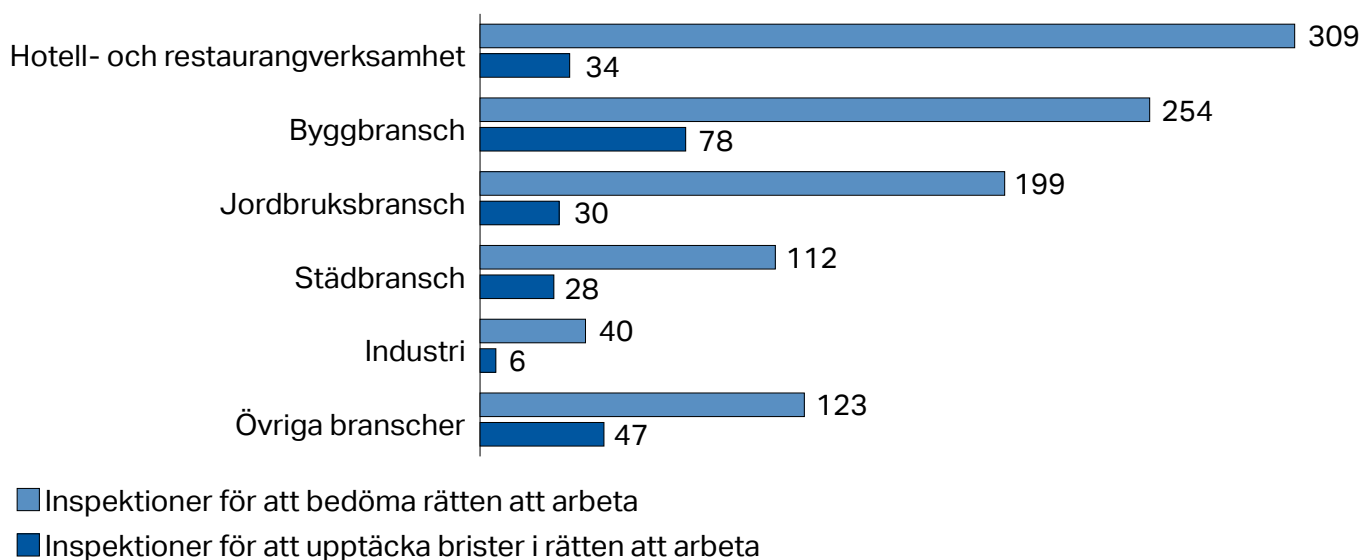
Vid de inspektioner där utländska arbetstagares rätt att arbeta bedömdes hade var femte arbetsplats minst en utländsk arbetstagare som inte hade rätt att utföra arbetet i fråga i Finland.

Nästan var tredje inspektion inom byggbranschen, där rätten att arbeta bedömdes, mötte utlänningar som saknade rätt att arbeta. Under övervakningen av städbranschen observerades vid var fjärde inspektion minst en utländsk arbetstagare som saknade rätt att arbeta. Inom hotell- och restaurangverksamhet observerades arbetstagare utan rätt att arbeta vid var tionde inspektion.

Under de senaste åren har man försökt rikta övervakningen huvudsakligen till sådana objekt där arbetsgivarna sannolikt har brister till exempel i säkerställandet av rätten att arbeta enligt utlänningslagen.

Att övervakningen riktas till problempunkter förklarar för sin del det höga antalet utlänningar utan rätt att arbeta som man stött på vid tillsynen och visar samtidigt att man har lyckats rikta in övervakningen. Å andra sidan arbetar utlänningar som saknar rätt att arbeta oftare än tidigare till exempel inom byggbranschen så förändringarna i observationerna om rätten att arbeta förklaras inte enbart av inriktningen av tillsynen, utan de berättar också om förändringarna inom branschen.

Inspektioner där utlänningar utan rätt att arbeta påträffades

Figur 3. Övervakning av rätten att arbeta 2021. Siffrorna är från februari 2022, då en del av inspektionerna 2021 ännu pågick, så de verkliga siffrorna är något större.

2.3. Övriga ärenden som ska övervakas

Vid inspektioner i anslutning till tillsynen över minimivillkoren för anställningsförhållanden får även arbetstidsfrågor en central ställning. I arbetstidsdokumenten upptäcks ofta brister, vilket syns i antalet skyldigheter som ålagts arbetsgivarna.

Vid tillsynen av utländsk arbetskraft 2021 gavs 332 anvisningar och 146 uppmaningar om arbetstidsbokföring, medan motsvarande siffror för arbetsskiftsförteckningarna del var 223 och 213 (figur 4). Brister i arbetstidsdokumenten leder till att det är svårt att bedöma avlöningens riktighet när det inte går att få reda på de faktiska utförda arbetstimmarna.

Det gavs rikligt med anvisningar (vid 358 inspektioner) också om att arbetsgivaren inte hade delgett arbetstagaren de centrala anställningsvillkoren på det sätt som förutsätts i arbetsavtalslagen. Det gavs också många anvisningar om iakttagande av lönebestämmelserna i det allmänt bindande kollektivavtalet, vilket redan tidigare nämndes. Dessutom har anvisningar getts om skyldigheten att säkerställa utländska arbetstagares rätt att arbeta vid de inspektioner där man observerat en utländsk arbetstagare som saknar rätt att arbeta.

Utlänningsinspektörerna upptäcker tidvis under sina inspektioner situationer där det verkar som om utlänningen arbetar för arbetsgivaren, även om det enligt företagaren inte är fråga om ett anställningsförhållande. Vid 37 inspektioner konstaterades att kännetecknen för ett anställningsförhållande uppfylls och man gav anvisningar i ärendet. I verkligheten har det förekommit fler sådana situa-

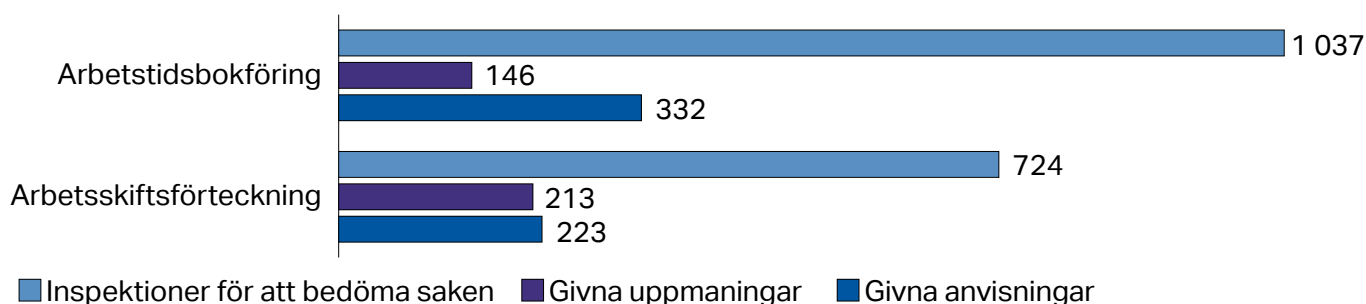
tioner under inspektionerna, eftersom alla inspektioner inte ger någon separat anvisning direkt, utan uppfyllandet av kännetecknen för ett anställningsförhållande lyfts fram separat för varje ärende som granskas. Vanligtvis har sådana situationer uppstått särskilt vid oanmälda inspektioner av restauranger, varvid det enligt arbetsgivaren i allmänhet har varit fråga om "någon som hjälpt till" på arbetsplatsen, och som enligt arbetsgivaren inte är anställd.

Under den senaste tiden har övervakningen allt oftare kommit att stöta på situationer där det är fråga om ett anställningsförhållande som maskerats som företagarbete. Endast i Södra Finland påträffades över tio sådana fall 2021. Ofta hade anställningsförhållandet kamouflerats till så kallat lättföretagande.

I övervakningen ser det ofta ut som om anställningsförhållandet antingen har ändrats, ibland till och med utan att arbetstagaren har förstått det, till ett uppdragsförhållande, eller så har man med den som utför arbetet ingått ett direkt uppdragsavtal, vars villkor dock motsvarar villkoren i arbetsavtalet. Fenomenet syns särskilt inom byggbranschen, men också i bilverkstäder och -tvätterier.

Vid övervakningen strävar man efter att med hjälp av kännetecknen för anställningsförhållandet i arbetsavtalslagen bedöma om det är fråga om ett anställningsförhållande eller inte. Vid inspektioner på myndigheternas initiativ är det ofta svårt att bedöma rättsförhållandets karaktär, eftersom den i stor utsträckning grundar sig på handlingar som företaget lagt fram.

Övervakning av arbetstidsbokföringen och arbetsskiftsförteckningarna

Figur 4. Övervakning av arbetstidsbokföringen och arbetsskiftsförteckningarna vid inspektioner inom övervakningen av utlänningar 2021 samt skyldigheter i ärendet. En uppmaning är en allvarigare övervakningsmetod än anvisningen och i den ges alltid en tidsfrist för korrigerings av ärendet.

3. Tillsyn över naturproduktbranschen

I juni 2021 trädde lagen om den rättsliga ställningen för utlänningar som samlar in naturprodukter, den så kallade bärlagen, i kraft. Den nya lagen ålade aktörer inom naturproduktbranschen skyldigheter samt plockare rättigheter som arbetarskyddsmyndigheten övervakar.

Det är första gången som arbetarskyddsmyndigheten har behörighet att övervaka arbetet för personer som samlar vilda bär utan anställningsförhållande. Övervakningen av insamlingen av naturprodukter är en specialiseringsuppgift inom ansvarsområdet för arbetarskyddet vid Regionförvaltningsverket i Norra Finland, och till den projektgrupp som koordinerar tillsynen hör en representant från alla ansvarsområden.

Planeringen av tillsynen inleddes i projektgruppen i början av sommaren 2021 och under sensommaren och hösten inleddes övervakningen vid flera baser för plockare. Inspektioner gjordes inom alla ansvarsområden med undantag av Sydvästra Finland, där det inte fanns några baser för plockare.

I och med den nya lagen blev aktören skyldig att göra en förhandsanmälan om var insamlingsbasen finns. Vid övervakningen av den första säsongen observerades att den kraftiga regionala variationen i bärskorde märkbart påverkade placeringen av baserna, och de på förhand meddelade uppgifterna om basernas användningstid var ofta bristfälliga. Därför utfördes till exempel i Norra Finland största delen av inspektionsbesöken vid de baser som redan avslutat verksamheten, eftersom aktörerna snabbt hade reagerat på det svaga insamlingsresultatet och flyttat baserna söderut.

Vid inspektionerna av baser upptäcktes många brister i efterlevnaden av den nya lagen. Som utma-

Övervakningen av insamlingen av naturprodukter är en specialiseringsuppgift inom ansvarsområdet för arbetarskyddet vid Regionförvaltningsverket i Norra Finland. Till projektgruppen som koordinerar tillsynen hör en representant från alla ansvarsområden.

ningar för inspektionerna konstaterades bland annat att insamlingsbaserna ligger mycket avsides, att plockarna har mycket dåliga språkkunskaper samt att plockarna har arbetat i skogen hela den ljusa tiden från tidig morgon till sen kväll, varför det inte lönade sig att inspektera baserna under typiska tider.

Utifrån tillsynen under en säsong är det ännu svårt att bedöma hur effektiv tillsynen är. Utifrån observationerna från den första insamlings-säsongen utvecklas verksamhetsmodellerna och övervakningen effektiveras bland annat genom att inleda den tidigare under insamlingsperioden, öka användningen av tolk under inspektionerna och förbättra kvaliteten på intervju- och informationsmaterial som översatts till olika språk samt genom att precisera aktörens anmälningsförfarande.

4. Myndighetssamarbete

Inspektionerna inom utlänningsövervakningen sker ofta som myndighetssamarbete. År 2021 gjordes drygt 300 inspektioner genom myndighetssamarbete inom tillsynen av utländsk arbetskraft. Antalet inspektioner genom myndighetssamarbete var klart mindre än under en del tidigare år på grund av coronapandemin och dess inverkan på fältövervakningen av arbetarskyddet.

Oftast gjordes gemensamma inspektioner med polisen, men även flera andra myndigheter deltog i inspektionerna. Gemensamma inspektioner har också gjorts till exempel med Gränsbevakningsväsendet, Skatteförvaltningen, Pensionsskyddscentralen, kommunala byggnadsinspektörer och alkoholinspektörerna vid regionförvaltningsverken. För polisens del har man samarbetat med både de lokala poliserna och den nationella människohandelsgruppen.

I tillsynen av utländsk arbetskraft utnyttjas vid inspektionerna i stor utsträckning uppgifter från andra myndigheter, som kan användas tack vare arbetarskyddsmyndighetens rätt att få information.

År 2021 utnyttjades rätten att få information vid hundratals inspektioner. Det finns ingen exakt nationell siffra för 2021, men redan i södra Finland utnyttjades uppgifterna vid över 400 inspektioner av tillsynen av utländsk arbetskraft. Rätten att få information ger information om bland annat Skatteförvaltningens inkomstregister, VHS-utredningar från Enheten för utredning av grå ekonomi samt utlänningsregistret.

Arbetarskyddförvaltningen leder som bäst ett flermyndighetssamarbetsprojekt för bekämpning av grå ekonomi. Projektet är också starkt kopplat till tillsynen av utländsk arbetskraft. Samarbetet mellan myndigheterna i tillsynen av utländsk arbetskraft är fortfarande förknippat med utmaningar, i synnerhet i anslutning till det gemensamma

År 2021 gjordes över 300 inspektioner inom tillsynen av utländsk arbetskraft i samarbete med andra myndigheter.

valet av objekt. Målet är att dessa utmaningar ska kunna lösas i fortsättningen i och med samarbetsprojektet mellan flera myndigheter.

På riksnivå har representanter för tillsynen av utländsk arbetskraft deltagit i arbets- och näringsministeriets lagarbetsgrupp och styrgrupp för reformen av utlänningslagen. Inspektörerna har också deltagit i kommentarerna till lagförslaget. Dessutom har en representant från arbetarskyddförvaltningen deltagit i inrikesministeriets projekt för samarbete mellan flera myndigheter.

Alla ansvarsområden håller regelbunden kontakt med arbetstillståndstjänsterna vid arbets- och näringsbyrån i det egna området. Man har också regelbundet hållit kontakt med Migrationsverket och sökt gemensamma tolkningar. Under Migrationsverket har det också funnits en samarbetsgrupp för betrodda arbetsgivare med en representant från ansvarsområdet för arbetarskyddet vid Regionförvaltningsverket i Södra Finland och Regionförvaltningsverket i Norra Finland.

Alla inspektionsberättelser från tillsynen av utländsk arbetskraft sparas i UMA-registret, där de kan läsas av alla tillståndsmyndigheter.

Under 2021 har det inom myndighetsfältet funnits flera olika arbetsgrupper med anknytning till tillsynen av utländsk arbetskraft och i dem har övervakningsexperten deltagit.

5. Kommunikation och samarbete med intressentgrupper

Utöver övervakningen strävar arbetarskyddsmyndigheten efter att förebygga problem i anslutning till anlitande av utländsk arbetskraft genom kommunikation och intensivt samarbete med intressentgrupper. Jämfört med tidigare strävade man 2021 i allt högre grad efter att kommunicera direkt med utländska arbetstagare och dem som hjälper dem i frågor som gäller arbetet.

Med tanke på förebyggandet av arbetsrelaterat utnyttjande är det mycket viktigt att utländska arbetstagare känner till sina rättigheter i arbetslivet. Erfarenheten har visat att man genom övervakningen bättre kan upptäcka och ingripa i arbetsrelaterat utnyttjande i de fall där en utländsk arbetstagare själv lyfter fram de missförhållanden som han eller hon upplevt.

Arbetarskyddsmyndighetens guide "Utländsk arbetstagare i Finland", vars innehåll uppdaterades 2021, är ett viktigt verktyg för att informera arbetstagarna. Samtidigt utvidgades språkutbudet till 14 språk. Guiden innehåller centrala uppgifter om till exempel lön, arbetstider och andra frågor som gäller anställningsförhållandet. Där finns också information om var man kan få hjälp i problemsituationer.

Arbetarskyddsmyndigheten ordnade hösten 2021 ett engelskspråkigt webbseminarium med temat Workers' rights in Finland. Seminariet var riktat till arbetstagare och arbetssökande med ett främmande språk som modersmål samt till dem som hjälper dem i frågor som gäller arbetet. Evenemanget fick utmärkt respons av deltagarna (betyget 4,5 på skalan 1–5). Webbseminariet och inspelningen av det nådde sammanlagt cirka 600 personer. I planeringen och marknadsföringen av evenemanget samarbetade man med det mångkulturella nätverket Moniheli ry.

Tillsynen av utländsk arbetskraft deltog också i flera av myndigheternas gemensamma webbseminarier. I dem berättades bland annat om tillsynsobservationer, arbetsgivarens och beställarens skyldigheter samt aktuella frågor i lagstiftningen. Målgruppen för dessa var i synnerhet arbetsgivare, beställare av arbete, andra myndigheter och intressentgrupper.

En nyhet var att arbetarskyddsmyndigheten också strävade efter att nå hushåll som har anställt en utländsk arbetstagare. Ett meddelande om övervakningen av hushållen och arbetsvillkoren för dem som arbetar hemma gavs ut och fick mycket uppmärksamhet i medierna.

Utlänningars arbete och arbetsrelaterade utnyttjande har diskuterats mycket i medierna och experter på tillsyn av utländsk arbetskraft intervjuas ofta. Experterna har i medierna berättat om övervakningens observationer och resultat. Många av fallen har grundat sig på arbetarskyddsmyndigheternas inspektionsberättelser som har skickats till medierna på basis av omfattande begäran om information.

I anslutning till utländsk arbetskraft kunde det finnas behov av mer omfattande kommunikation än för närvarande. Dessutom vore det bra om experterna inom tillsynen av utländsk arbetskraft skulle delta mer och i rätt tid i den offentliga debatten om utlänningars arbete och oftare också på eget initiativ lyfta fram observationer.

Sakkunniga inom tillsynen av utländsk arbetskraft inom arbetarskyddet har en vilja att kommunicera mer aktivt än hittills. Hittills har detta dock inte varit möjligt, eftersom arbetarskyddsförvaltningen ännu delvis inte har löst resursfördelningen för de kommunikationsrelaterade handlingarna i inspektörernas arbete.

Samarbetet med intressentgrupper inom tillsynen av utländsk arbetskraft har tidigare fokuserat på samarbetet med myndigheterna, men under de senaste åren har man också börjat samarbeta mer med aktörer inom tredje sektorn.

Särskilt inom Regionförvaltningsverket i Södra Finlands område finns ett mycket fungerande samarbete med Brottsofferjouren, som sköter kundfall i anslutning till arbetsrelaterat utnyttjande. Brottsofferjouren leder också nätverk för arbete mot människohandel som riktar sig till både myndigheter och organisationsaktörer. I nätverken har

inspektörer från olika ansvarsområden deltagit.

Arbetarskyddsmyndigheten deltar i myndigheternas och organisationernas gemensamma nätverk Rättvist arbete, där man regelbundet diskuterar teman i anslutning till anlitande av utländsk arbetskraft och arbetsrelaterat utnyttjande. Nätverket har sammanställt gemensamma pressmeddelanden under den internationella dagen för anständiga arbetsvillkor samt ordnat öppna diskussionstillfällen för politiker om teman i anslutning till arbetsrelaterat utnyttjande.

Tyosuojelu.fi
Arbetskyddsförvaltningens webbtjänst